

SIMON SEURAKUNNAN HAUTAUSMAAN HOITOSUUNNITELMA 2026-2035

SISÄLTÖ

1	YLEISTÄ	4
1.1	Johdanto	4
1.2	Hautaustoimen tehtävä ja tavoitteet.....	5
1.3	Ohjaava lainsäädäntö ja lupakäytäntö	5
1.4	Simon seurakunnan hautausmaa	7
1.4.1	Simoniemen hautausmaa	7
1.5	Hautausmaiden kulttuuriympäristön vaaliminen	8
1.6	Kirkon ympäristödiplomi	10
1.6.1	Ympäristödiplomin toimintaperiaatteet	10
1.6.2	Simon seurakunnan ympäristödiplomi	11
1.7	Hautausmaan kunnossapidon vastuut.....	11
1.7.1	Seurakunnan hautaustoimen hoitovastuu	11
1.7.2	Omaisten hoitovastuu	12
1.7.3	Hautainhoitorahaston toiminta ja sopimushautojen hoito	13
1.8	Hoitamattomat haudat.....	13
1.9	Hautaukseen liittyvät toimintatavat	14
2	KUNNOSSAPITOLUOKITUS JA LAATUVAATIMUKSET	15
2.1	Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS pähkinänkuoressa.....	15
2.2	Hautausmaiden luokitus RAMSin mukaan	16
2.3	Viheralueiden puhtaanapitoluokituksen soveltaminen hautausmailla	17
2.4	Hautausmaiden kunnossapidon laadunarviointi	18
2.5	Hautausmaiden kunnossapidon ympäristövaikutukset.....	18
3	HAUTAUSMAIDEN KUNNOSSAPITO JA HOITO	19
3.1.	Hautausmaan kunnossapidon tavoite.....	19
3.2.	Hautausmaan yleinen kunnossapito.....	19
3.3.	Simon hautausmaan kunnossapito ja hoito.....	19
3.3.1	Hautausmaan talvihoito	19
3.3.2	Muut kunnossapidon suunnittelussa ja kunnossapidossa huomioitavat asiat	20
3.3.3	Hautausmaan puhtaanapito ja jätehuolto	20
3.3.4	Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö.....	21

3.3.5	Erikseen sovittavat työtehtävät.....	21
3.3.6	Hautausmaan rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoito	21
3.3.7	Hautausmaan kasvillisuuden hoito	21
3.3.8	Hautausmaan metsien hoito	22
3.3.9	Hautausmaan kunto- ja turvallisuustarkastukset	22
3.3.10	Hautausmaan järjestelmien hoito ja käyttö.....	22
3.4	Sankarihautojen hoito ja siisteys	22
3.5	Yhteiset muistelupaikat hoito ja siisteys.....	23
3.6	Hautausmaan haitallisten vieraslajien (kasvien) poisto	23
3.7	Seurakunnalle palautuneiden kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden hautojen hoito	25
4	HAUTAUSMAIDEN HOIDON VAATIMAT RESURSSIT	26
4.1	Henkilöstö.....	26
4.2	Koneet ja laitteet.....	26
5	KEHITTÄMISTOIMENPITEET VUOSILLE 2026-2035	27
5.1	Yleistä kehittämisestä	27
5.3	Simon hautausmaan kehittämistoimenpiteet.....	27
6	HAUTAUSMAIDEN KARTAT	29
7	LÄHTEET	36

1 YLEISTÄ

1.1 Johdanto

Kirkkolainsäädännön uudistukseen sisältyy kirkkojärjestyksen (657/2023, § 58) vaatimus hautausmaan hoitosuunnitelman laatimisesta. Hoitosuunnitelmassa täsmennetään seurakunnan ja hautaoikeuden haltijoiden välistä työnjakoa hautojen hoidossa. Hoitosuunnitelmalla lisätään myös hautausmaan kunnossapidon suunnitelmallisuutta.

Hautausmaan hoitosuunnitelmaan sisältyvät usein toistuvien ja säännöllisten sekä pitkällä aikavälillä toteutettavien töiden suunnittelu. Hautausmaan hoitosuunnitelmassa esitetään tavoitteet ja vaatimukset hoitotöille, kuten

- talvihoito
- puhtaanapito
- rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoito
- kasvillisuuden hoito
- kunto- ja turvallisuustarkastukset ja -inventoinnit
- järjestelmien hoito ja käyttö.

Hautausmaan hoitosuunnitelmassa otetaan kantaa myös kunnossapidon pitkän tähtäimen suunnitteluun, kuten puiden hoitoon, käytävien ja kulkuväylien uusimiseen ja kastelujärjestelmien uusimiseen. Hautausmaan kunnossapidon suunnitteluun liittyy lisäksi hautausmaan toimintaa ja kunnossapitoa varten tarvittavien resurssien – kuten koneiden, kaluston ja tilojen – käytön suunnittelu.

Hoitamattomien hautojen osalta määritellään hoitamattomuuden perusteet ja hoitamattomuuskuulutuksen prosessi.

Hoitosuunnitelmassa otetaan huomioon lisäksi hautausmaan turvallisuuden seuranta ja kehittäminen. Turvallisuutta käsitellään sekä työntekijöiden työturvallisuuden että hautausmaalla kävijöiden turvallisuuden kannalta. Turvallisuuden seuranta ja kehittäminen perustuvat riskienarviointiin.

Hautausmaan hoitosuunnitelma auttaa selkeyttämään hautausmaaympäristön ja hautauspaikkojen hoidon vastuualueita ja neuvoo yleisluontoiset vuosittaiset hoitotoimenpiteet hautausmaiden eri osa-alueille. Hoitosuunnitelma auttaa kohdentamaan määrärahoja kustannustehokkaasti. Hoitosuunnitelmassa selvitetään yleisluontoisesti myös hautausmaan kunnossapitoluokitus, jonka pohjalta pystytään suunnittelemaan hautausmaaympäristön kunnossapitotoimenpiteet järkevästi ja tuloksellisesti.

Hautausmaan hoitosuunnitelman kokoamisessa on käytetty Hautausmaan hoitosuunnitelman laadintaoppaan materiaalia (Seurakuntapuutarhurit ry, Hanna Tajakka, 2022).

1.2 Hautaustoimen tehtävä ja tavoitteet

Hautaustoimella tarkoitetaan hautausmaan hallinto-, suunnittelu-, rakentamis- ja kunnossapito- sekä hautauksiin liittyviä tehtäviä. Hautaustoimen tehtävänä on taata kuntalaisille hautapaikka.

Hautaustoimen perustehtäviä ovat hautaaminen, hautarekisterin ylläpito, hautausmaiden kunnossapito ja seurakuntamestarityöt hautausmaalla (mm. haudalle saatot ja uurnanlas- kut). Hautaustoimi huolehtii myös riittävästä hautapaikkavarannosta. Hautausmaan kulttuuriperinnön vaaliminen on myös yksi hautaustoimen tärkeistä tehtävistä. Seurakunnan hautainhoitorahaston sopimushautojen hoito.

Hautausmaiden hyvän kunnon ylläpitämiseksi tarvitaan jatkuvaa ja suunnitelmallista kunnossapitoa. Tavoitteena on luoda puitteet asianmukaiselle ja vainajan muistoa kunnioitta- valle hautaan siunaamiselle, hautaamiselle ja muistamiselle. Hautaustoimi palvelee omai- sia ja hautausmaalla kävijöitä kaikissa hautaustoimeen liittyvissä asioissa. Hautaustoimi edustaa näkyvää osaa seurakunnan toiminnasta ja tulee siten lähelle ihmistä.

Hautaustoimen laadullisia tavoitteita ovat:

- laadukas, asiantunteva, luotettava ja yhdenvertainen palvelu kaikille
- toimivan ja turvallisen työympäristön varmistaminen
- vainajan arvokas kohtelu
- olemassa olevan hautausmaan, kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden alueiden ja hau- tojen kunnossapito hautausmaiden hoitosuunnitelman mukaisesti
- sankarihauta-alueiden kunnossapito hautausmaiden hoitosuunnitelman mukaisesti
- hautausmaiden toiminta kestävä kehityksen mukaisesti.

Tavoitteiden saavuttamista arvioidaan vuotuisesti määritettyjen erillistavoitteiden seuran- nalla ja arvioinnilla, palautteilla (määrä ja sisältö) sekä itsearviointilla.

1.3 Ohjaava lainsäädäntö ja lupakäytäntö

Opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee hautaustoimea koskevan lainsäädännön. Itä- Suo- men aluehallintovirasto (AVI) hoitaa hautaustoimilaissa tarkoitetut lupa-, valvonta- ja kiin- teistörekisteritehtävät koko maan alueella.

Kirkkolain mukaan kaikilla evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnilla ja seurakuntayhtymillä tulee olla oma hautaustoimen ohjesääntönsä. Siinä on tarkemmat toimeenpanoa ja menet- telyä koskevat määräykset haudoista, hautakirjanpidosta, haudan hoidolle asetetuista vaa- timuksista ja hautamuistomerkkien hyväksymisestä sekä hautausmaalla noudatettavasta järjestyksestä. Seurakunnan hautaustoimen ohjesäännössä huomioidaan hautausmaiden paikalliset ominaispiirteet ja hautauskäytännössä omaksuttu kulttuuri sekä järjestelyiden tar- koituksenmukaisuus.

Hautausmaan käytössä noudatetaan hautausmaakaavaa ja hautausmaan käyttösuunnitel- maa. Kirkkojärjestyksen mukaan (1055/1993, 17. luku, 6. §): ”Hautausmaakaava on yleis- kartta, joka osoittaa hautausmaan rajat, sen liikenteen järjestelyt, eri toimintojen sijoitukset sekä jakaa hauta-alueet sopiviin yksiköihin. Hautausmaakaava laaditaan siten, että hau-

tausmaaksi varattu alue tulee maaston luonne, kauneusnäkökohdat ja seurakunnan taloudellinen kantokyky huomioon ottaen käytetyksi tarkoituksenmukaisesti. Kaavaan sisältyy myös hautausmaa-alueen kuivatus- ja vesihuoltosuunnitelma, jätehuollon järjestäminen sekä käytävien, hauta-alueiden ja rakennusten sijainti.”

Simon hautausmaan osasto 4 rivit 6 - 10 käyttösuunnitelma on tehty vuonna 2022 (KV 12.09.2022 § 22). Muiden osastojen käyttösuunnitelmien teko on tavoitteena valmistua ennen vuotta 2035.

Kirkkojärjestyksen mukaan (1055/1993, 17. luku, 6. §): ”Hautausmaan käyttösuunnitelma sisältää hautausmaakaavan sanallisen selityksen, joka selventää ne hautausmaakaavan yksityiskohdat, jotka eivät ilmene piirustuksista. Suunnitelmasta ilmenee lisäksi, onko hautausmaalla tai sen osalla käytössä syvähautaus ja missä järjestyksessä hautaosastot otetaan käyttöön. Käyttösuunnitelmassa otetaan huomioon myös eri aikoina perustettujen hautausmaan osien ominaispiirteet sekä esitetään hautausmaan käytön erityiset rajoitukset.”

Seurakuntien ja seurakuntayhtymien omat strategiat vaikuttavat myös hautausmaiden kehittämiseen ja kunnossapitoon. Kirkon ympäristödiplomin avulla seurakunta ja seurakuntayhtymä voi parantaa ympäristöasioiden hoidon tasoa ja tehostaa toimintaansa.

Hautausmaiden kunnossapito perustuu seuraaviin lakeihin, asetuksiin, sääntöihin ja ohjeisiin:

- hautaustoimilaki (457/2003)
- kirkkolaki (1054/1993), 14. ja 17. luku
- kirkkojärjestys (1055/1993), 17. luku
- muinaismuistolaki (295/1963)
- terveydensuojeluasetus (1280/1994), 7. luku, 39.–42. §
- järjestyslaki (612/2003)
- jätelaki (646/2011)
- ympäristönsuojelulaki (527/2014)
- maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999)
- vesilaki (587/2011)
- hautaustoimen ohjesääntö
- hautausmaakaava ja hautausmaan käyttösuunnitelma
- seurakunnan ja seurakuntayhtymän strategia
- kirkon ympäristödiplomi
- kunnan yleis- ja asemakaavat sekä ympäristö-, rakennus-, toimenpide- ja maisematyöluvat.

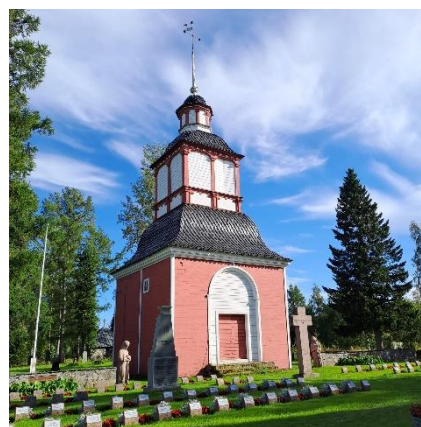
1.4 Simon seurakunnan hautausmaa

1.4.1 Simoniemen hautausmaa

Simon seurakunnalla on yksi hautausmaa, joka sijaitsee Simoniemessä kirkon läheisyydessä Kirkkotarhantien päässä. Kirkkotarhassa sijaitsee sankarihaudat ja seurakunnan vanha hautausmaa, joka ei enää ole hautauskäytössä. Hautausmaakiinteistöön kuuluvat hautausmaan rakennukset ja maa-alue 7,3 ha.

Kirkkotarhantie 3 b

Kirkkotarhantie 3 a

Simoniemen hautausmaalla on erilaisia hautausmaa-alueita, perinteisten arkkuhautausosastojen lisäksi hautausmaalla on myös muistolehtoalue. Alueella on muistokivi, johon omaiset voivat asentuttaa hautakiviliikkeellä nimilaatan muistolehtoon haudan vainajan nimitiedoilla. Muistolehdon vieressä sijaitsee uurnahauta-alue. Hautausmaan keskellä ns. juhla-aukiolla sijaitsee muualle haudattujen muistokivi. Muualle haudattujen muistokiven vieressä on sankarivainajien muistokivi. Hautausmaan pääkäytävän varrella on vuonna 2024 asennettu Tyhjän sylin muistokivi.

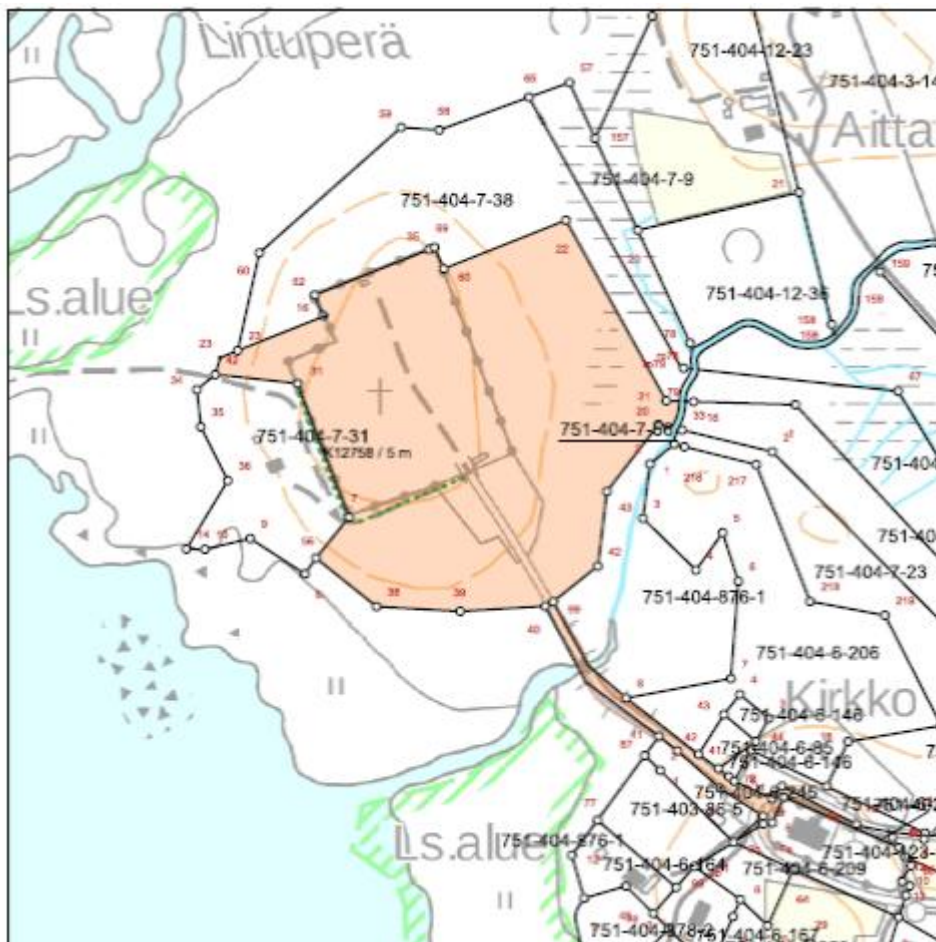

Muualle haudattujen muistokivi (vas.)
Sankarivainajien muistokivi (oik.)

Tyhjän sylin muistokivi

Hautausmaata ympäröi lauta-aita. Alueella on ruumishuone ja henkilöstölle taukotila sekä varasto-huoltorakennus.

Kiinteistötunnus 751-404-7-56 Hautausmaa
 Rekisteriyksikön alueella on yleiskaava.

1.5 Hautausmaiden kulttuuriympäristön vaaliminen

Kirkollisten rakennusten suojelusta on säännöksiä sekä evankelis-luterilaista kirkkoa koskevassa kirkkolaisissa (1054/1993) että laissa ortodoksisesta kirkosta (985/2006). Suojelulainsäädännön tarkoitus on varmistaa, että kirkollisia rakennuksia hoidetaan ja korjataan asianmukaisella tavalla.

Kirkkolain mukaan kaikki ennen vuotta 1917 rakennetut evankelis-luterilaiset kirkolliset rakennukset kiinteine sisustuksineen ja taideteoksineen ovat suojeltuja. Kirkkolain suojelusäännöksiä sovelletaan myös kirkkopihan, hautausmaan aitaan ja porttiin sekä sankarihautausmaahan. Myös vuotta 1917 nuorempi kirkollinen rakennus voidaan suojella. Suojelusta kirkkolailta päättää Kirkkohallitus.

Kirkkorakennuksille, kirkkopihuille ja hautausmaille on usein annettu suojelumerkintöjä ja määräyksiä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa kaavoissa. Suuri osa kirkkojen ympäristöistä on valtakunnallisesti arvokkaita eli valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (Ne on julkaistu osoitteessa www.rky.fi).

Kirkoissa ja niiden ympäristöissä voi olla muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kohteita. Muinaismuistolaki rauhoittaa esihistoriallisten kohteiden lisäksi historiallisen ajan hautausten ja kirkollisen toiminnan jäännöksiä. Rauhoituksen piiriin luetaan myös kirkkomaahan liittyvien rakennusten ja rakenteiden kuten vanhojen kiviaitojen, porttihuoneiden, tapulien, luuhuoneiden ja hautakappeliin jäännöksiä. Muinaismuistokohteet otetaan huomioon muun muassa kaivutöiden (sähköjohdot yms.) yhteydessä. Museovirastoon otetaan yhteyttä aina kun kaivu- ja rakennustöitä tehdään muinaismuistojen välittömässä läheisyydessä.

Vanhat hautausmaat ovat yleensä kirkon piha-alueella, nuoremmat hautausmaat ovat sijoitettu siitä erilleen. Jos kirkkopihaa muutetaan olennaisesti, laki velvoittaa seurakuntaa ja seurakuntayhtymää pyytämään Museoviraston lausunnon. Samoin toimitaan, jos kyse on kirkkopihan tai hautausmaan aidan tai portin tai sankarihautausmaan olennaisesta muuttamisesta. Tässä yhteydessä 'olennaisella muuttamisella' voidaan tarkoittaa esimerkiksi alueen ilmeen muuttamista alkuperäisestä sommitelmasta poiketen. Muun muassa reunakivien poisto kirkkopihassa sijaitsevalta historiallisesti arvokkaalta hautausmaalta voi olla olennainen muutos. Sen sijaan kasvillisuusalueen muutos, kuten puun kaataminen, ei ole olennainen muutos, jos poistettu kasvillisuus uusitaan.

Seurakunnan hoitamalla hautausmaalla sijaitsevia yksittäisiä hautausmaamerkkejä eivät koske lakien suojelusäännökset. Haudalle sijoitettua muistomerkkiä ei saa poistaa ilman seurakunnan eli hautausmaan ylläpitäjän suostumusta. Haudan hoidosta vastaa haudatuksen haltija – seurakunnan tehtävänä on huolehtia hautausmaiden yleisten alueiden, kuten käytävien, puiden, pensaiden ja yhteismuistomerkkien hoidosta. Haltijattomat, hoitamattomat hautausmaamerkit voivat joutua poistettaviksi, ellei seurakunta toisin päättä.

Monen kirkkoympäristön ja hautausmaan puusto on ikääntynyt ja uusiminen edellyttää pitkäjänteistä suunnittelua ja puuston varovaista uudistamista. Yleensä asemakaava-alueella ja toisinaan yleiskaava-alueella puiden kaatamiseen tarvitaan maankäyttö- ja rakennuslain mukainen, kunnan myöntämä maisematyöluupa.

Joskus hautausmaa voi jäädä hoidon ulkopuolelle. Muinaiset hautapaikat, jotka eivät ole seurakunnan ja seurakuntayhtymän hoidossa olevalla hautausmaalla, ovat muinaismuistolain tarkoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Lisäksi sellaisia ovat pakanuuden aikaiset haudat ja kalmistot, myös sellaiset, joista maan pinnalla ei ole merkkejä.

1.6 Kirkon ympäristödiplomi

Kirkon omaa ympäristöjärjestelmää, ympäristödiplomia, on käytetty seurakunnissa ja seurakuntayhtymissä vuodesta 2001 lähtien ympäristövastuun kantamisen välineenä. Ympäristöjärjestelmällä sidotaan ympäristöasiat osaksi seurakunnan ja seurakuntayhtymän toimintaa.

Ympäristöjärjestelmän keskeisin tavoite on ohjata seurakuntalaisia ympäristövastuulliseen ajatteluun ja toimintaan. Ympäristödiplomi haastaa myös seurakunnan ja seurakuntayhtymän työntekijät ymmärtämään ympäristöasiat osana jokaista toimintaa. Ympäristödiplomi asettaa tavoitteita ympäristöhaittojen vähentämiseksi, organisoii tehtäviä sekä niiden seurantaan tavoitteiden saavuttamiseksi.

Ympäristödiplomi edellyttää kaikilta diplomia hakevilta samojen minimikriteerien täyttämistä. Vähimmäisvaatimukset toteutuvat hautausmaiden osalta, kun hautausmaalle tehdään ympäristöselvitys, laaditaan tai päivitetään hoito-ohjeet tai niiden ympäristöosat, koulutetaan työntekijöitä ja ohjataan omaisia ympäristöasioissa ja järjestetään jätehuolto asianmukaisesti. Lisäksi hautausmailla noudatetaan kunnan jätehuoltomääräyksiä ja ympäristönsuojelumääräyksiä.

Oheiseen tietolaatikkoon on koottu ympäristödiplomin mukaisia hautausmaan kunnossapidon toimintaperiaatteita. Hautausmaiden ympäristövaikutuksia seurataan muun muassa kasteluveden kulutuksella, kasteluveden laadun seurannalla, pohjavesitutkimuksilla, kasvualustan maa-analyysillä, kasvinsuojelutoimenpiteiden määrällä sekä polttoaine-, lannoite- ja jätemääriä seuraamalla.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset tulevat näkymään myös hautausmaan hoidon haasteina. Ilmaston ennustetaan muuttuvan siten, että kevät ja kesä alkavat aikaisemmin ja ne ovat hieman lämpimämpiä. Keväällä ja kesällä tulevat pitkät kuivat jaksot, hallaton kausi pitee, mutta hallat ovat ajoittain ankaria. Syksy ja talvi alkavat myöhemmin sekä selvästi lauhempina. Syksyisin ja talvisin on runsaasti sateita. Lyhyitä kovia pakkasjaksoja tulee satunnaisesti ja lumettomuus yleistyy. Maa voi routaantua syvältä lumen puutteen takia. Talvehtimisongelmat tulevat lisääntymään varsinkin lumettomilla alueilla. Kasvintuhoojat ja -taudit tulevat lisääntymään, ja sen myötä kasvien perusterveys sekä oikeiden kasvien valinta tulee entistä tärkeämmäksi. Paitsi taudit ja tuholaiset myös rikkakasvit tulevat lisääntymään kiihtyvällä tahdilla, kun kasvuolosuhteet muuttuvat leudompina talvien myötä otollisemmiksi.

1.6.1 Ympäristödiplomin toimintaperiaatteet

Ympäristödiplomin mukaisia kunnossapidon toimintaperiaatteita ovat muun muassa:

- Kehitetään ja kunnossapidetaan hautausmaata osana laajempaa viherverkostoa.
- Käytetään kunnossapitoluokitusta monipuolisesti niin, että hautausmaalle syntyy myös luonnon monimuotoisuutta edistäviä vähemmän tehokkaasti hoidettavia alueita.
- Tunnistetaan, poistetaan ja hävitetään haitalliset vieraslajit asianmukaisesti.
- Varmistetaan monivuotisten kasvien soveltuvuus paikkakunnan kasvillisuusvyöhykkeelle.
- Hankitaan kotimaassa ja mieluiten lähellä tuotettuja kasveja ja muita kunnossapidon materiaaleja.
- Käytetään ympäristövaikutuksiltaan vähiten haittaavia tuotteita.
- Vältetään kemikaalien käyttöä.
- Torjutaan liukkautta sepelillä.

- Hävitetään rikkakasvit mekaanisesti.
- Käytetään hitaasti liukenevia lannoitteita maa-analyysien ohjeiden mukaan.
- Tehdään pölynsidontaa harkiten.
- Minimoidaan kasteluveden menekki kasteluautomaatiikan ja yöllä tapahtuvan kastelun avulla.
- Suositaan akkukäyttöisiä pienkoneita.
- Käytetään pienkoneissa pienkonebenssiiniä.
- Laaditaan puustolle hoitosuunnitelma.
- Lajitellaan hautausmailla syntyneet jätteet huolellisesti ja opastetaan hautausmaan käyttäjiä lajitteluun.

1.6.2 Simon seurakunnan ympäristödiplomi

Simon seurakunnalla ei ole ympäristödiplomia.

Hautausmaan työntekijät lajittelevat jätteet ohjeiden mukaisesti. Hautausmaalla on hyötyjätteidien keräysastiat: polttokelpoinen jäte, metalli ja puutarhajäte.

Kesäkukkien ruukut palautetaan takaisin puutarhalle, näin vähennetään polttokelpoiseen jätteeseen menevää muovia. Jätehuoltokartoitus on tarkoitus tehdä vuosien 2026–2027 aikana Simon kunnan jätehuoltomääräyksien mukaisesti ja laatia suunnitelma uusien jätetepisteiden paikoista hautausmaalla.

Keväällä hautausmaan puutarhajäte kerätään vaihtolavalle, jolla se kuljetetaan edelleen kompostoitavaksi.

1.7 Hautausmaan kunnossapidon vastuut

1.7.1 Seurakunnan hautaustoimen hoitovastuu

Hautaustoimilain (457/2003) 5. luvun 13. pykälän mukaan hautausmaan ylläpitäjän tulee hoitaa hautausmaata sen arvoa vastaavalla ja vainajien muistoa kunnioittavalla tavalla. Hautausmaiden yleinen kunnossapito on seurakuntien ja seurakuntayhtymien hautaustoimen vastuulla.

Hautaustoimen vastuulla olevia hautausmaiden kunnossapitotöitä ovat:

- hautausmaan kulkuväylien ja pysäköintialueiden kunnossapito
- hautausmaiden yleisten alueiden kasvillisuuden kunnossapito
- hautausmaarakenteiden ja -kalusteiden kunnossapito (mm. portit, aidat, penkit, valaisimet, pyörätelineet, opasteet)
- yleinen puhtaanapito ja jätehuolto
- yhteisten muistelupaikkojen kunnossapito hautausmaan käyttösuunnitelman mukaan
- sankarihauta-alueiden ja muiden merkittävien hauta-alueiden kunnossapito

Simon seurakunnan hautausmaiden hoidosta vastaa hautausmaiden vakituinen työntekijä talviaikana sekä kesäaikana kausityöntekijät. Talvikunnossapito (auraukset ja hiekoitukset) urakoitsijan toimesta. Kesäajalla kausityöntekijät huolehtivat hautausmaiden asianmukaisesta hoidosta aluevastaavien johdolla.

Kausikasvien eli kesäkukkien istuttaminen ei ole pakollista kasveille varattuun istutusalueeseen (kukkapesään). Ne voidaan korvata esim. perennoilla, kuten maanpeitekasveilla. Uudella alueella (kortteli 4) hautojen pinnat pidetään nurmella. Muualla hautausmaalla haudan pinta voidaan pitää hiekkapintaisena. Haudoille ei istuteta pensaita tai puita. Kun kasvillisuutta on istutettu haudalle, istutukset hoidetaan niin, etteivät rikkakasvit kasva hautausmaan yleisilmettä häiritsevästi ja etteivät kasvi-istutukset leviä istutusalueen ulkopuolelle eikä naapurihautojen puolelle tai täysikasvuisena ole haitaksi hautaamiselle tai hautausmaan hoidolle.

1.7.2 Omaisten hoitovastuu

Kirkkolain (1054/1993) 17. luvun 5. pykälän mukaan haudat on pidettävä hautausmaan arvoa vastaavasti hoidettuina ja haudan hoidosta vastaa hautaoikeuden haltija. Omaisten vastuulla on yksittäisen haudan hoito hautamuistomerkeineen sekä kasveille varattuine istutusalueineen (kukkapesä). Reunakivellisellä haudalla omaisten vastuulla on hoitaa myös reunakivien rajaama alue. Omaiset kustantavat kokonaisuudessaan yksittäisen haudan hoidon sekä hautamuistomerkkiin liittyvät hankinta- ja hoitokustannukset.

Omaisten hoitovelvoitteita ovat:

- haudalle hankitun hautamuistomerkin hoito
- haudan kasveille varatun istutusalueen (kukkapesä) hoito kevät- ja syysii-vouksineen
- haudalle tuotujen kynttilälyhtyjen poisvienti kesäajaksi
- haudalle tuoduista muistoesineistä huolehtiminen, huomioiden nurmialueiden kiellot muistoesineistä
- roskien ja muun jätteen poistaminen haudalta (muun muassa palaneet hauta-kynttilät)
- reunakivien rajaaman alueen hoito (haudan pinnan siistinä pitäminen)
- muistolehtoon, sirottelualueille ja muualle haudattujen vainajien yhteismuistelu- paikalle tuotujen yksittäisten kukkien, koriste-esineiden ja lyhtyjen hoito (hau- taustoimi vastaa muistelupaikkojen yleisilmeestä)
- seurakuntakohtaisen muun ohjeistuksen noudattaminen.

Haudan kasvillisuuden hoito

Kausikasvien eli kesäkukkien istuttaminen ei ole pakollista kasveille varattuun istutusalueeseen (kukkapesään). Ne voidaan korvata esimerkiksi monivuotisilla perennoilla, kuten maanpeiteperennoilla, tai sammalella. Haudoille ei istuteta pensaita tai puita. Kun kasvillisuutta on istutettu haudalle, istutukset hoidetaan niin, etteivät rikkakasvit kasva hautausmaan yleisilmettä häiritsevästi ja etteivät kasvi-istutukset leviä istutusalueen ulkopuolelle eikä naapurihautojen puolelle tai täysikasvuisina ole haitaksi hautaamiselle tai hautausmaan hoidolle. Kausikasvien hoidossa huomioidaan myös, etteivät ne levitä kasvitauteja ympäröiviin kasvustoihin. Esimerkiksi härmäiset kasvit poistetaan tai vaihdetaan terveisiin kasveihin.

Haudan reunakivien rajaaman alueen hoito

Rajatun alueen pintahiekka pidetään rikkakasvittomana. Reunakivien rajaama alue voidaan myös kasvittaa esimerkiksi maanpeiteperennalla tai sammalella.

Haudan muistomerkin hoito

Haudan muistomerkki (yleensä hautakivi) on asennettu suoraan ja turvallisesti paikoilleen. Hautamuistomerkin asento tarkistetaan vähintään kerran vuodessa. Hautamuistomerkki oikaistaan ennen kuin se on vaarassa kallistua ja kaatua ja ennen kuin se aiheuttaa haittaa tai tapaturman vaaraa hautausmaalla vierailuille ja hautausmaiden työntekijöille. Esimerkiksi arkun tai urnan maatumisen myötä hautamuistomerkki voi kallistua. Routiva maa sekä puun juuret saattavat joko nostaa tai laskea hautamuistomerkkiä.

1.7.3 Hautainhoitorahaston toiminta ja sopimushautojen hoito

Kirkkolain 17. luvun 5. pykälän 2. momentin mukaan seurakunta voi sopia hautaoikeuden haltijan kanssa, että seurakunta tai seurakuntayhtymä hoitaa hautaa määräjän maksua vastaan. Hoitomaksut voidaan sijoittaa erityiseen hautainhoitorahastoon, jonka varoilla kyseiset haudat hoidetaan. Hautainhoitorahaston voimassa olevat säännöt ja palveluiden hinnat hyväksytään seurakunnassa.

Simon seurakunta tarjoaa yhden kesäkauden ja 5 vuoden pituisia haudanhoitosopimuksia, sopimus ei sisällä syysistutuksia eikä talviajan hoitoa.

Sopimushaudan hoitoon sisältyy muun muassa:

- kasveille varatun istutusalueen (kukkapesä) hoito (mm. kevätsiivous, kasvualustan lannoitus, kausikasvien eli kesäkukkien istutus, kastelu, kuihtuneiden kukkien poistaminen, tarvittaessa kasvinsuojelu, HUOM! Hautausmaasta vastaava työntekijä valitsee olosuhteisiin sopivat kausikasvit haudalle)
- kasveille varatun istutusalueen kanttaus ja nurmikon siistiminen istutusalueen ympäriltä
- rikkakasvien kitkeminen
- reunakivellisen haudan pinnanhoito (mm. pintahiekan hoito reunakivien rajaamalla alueella)
- hoitokauden päättyessä syyskunnostus (mm. kausikasvien poisto ja haudan siistiminen).

Sopimushoitoon ei sisälly hautamuistomerkin tai reunakivien hoito. Edellytyksenä hoitosopimukselle on, että hautamuistomerkki on asennettu turvallisesti, ja hautamuistomerkissä ei ole havaittavissa kallistumisen tai kaatumisen vaaraa.

Haudan hoitosopimus voidaan tehdä enintään hautaoikeuden hallinta-ajalle.

1.8 Hoitamattomat haudat

Kirkkoneuvosto voi velvoittaa hautaoikeuden haltijan kunnostamaan haudan, jonka hoito on olennaisesti laiminlyöty. Haudan kunnostus on tehtävä vuoden määräajassa siitä, kun päätös on annettu hautaoikeuden haltijalle tiedoksi. Kirkkoneuvosto voi päättää hautaoikeuden menettämisestä, jollei laiminlyöntiä ole korjattu. Päätöksestä on tiedotettava kirkkolaissa (17. luku 5. § ja 24. luku 11. §) määritetyllä tavalla.

Haudan hoitamattomuuden perusteita ovat esimerkiksi:

- hauta on ollut selkeästi hoitamatta vähintään kaksi vuotta
- haudalla on kaatunut tai vaarallisesti kallellaan oleva hautamuistomerkki
- kasveille varatulla istutusalueella tai reunakivien rajaamalla alueella kasvaa runsaasti ja häiritsevästi rikkakasveja, kuten voikukkia, nokkosia, kortetta, pujoa tai puiden tai pensaiden taimia
- istutettu kasvillisuus on levinnyt sille varatun istutusalueen ulkopuolelle.

Istutusalueella kasvavan monivuotisen perennan tai sammalen perusteella hautaa ei katsota hoitamattomaksi.

Hoitamattomaksi todetut haudat ja niiden hautamuistomerkit käsitellään seurakunnan määrittämän toimintatavan mukaan.

Seurakunnalle palautunut hauta voidaan luovuttaa uudelleen edellyttäen, että haudan koskemattomuusaika on mennyt umpeen eikä hauta ole muusta syystä säilyttämisen arvoinen – kuten kulttuurihauta, merkkihenkilön hauta tai haudalla on merkittävä muistomerkki.

1.9 Hautaukseen liittyvät toimintatavat

Hautauksen yhteydessä tehtävät työt – kuten kaivutyöt ja kaivumassojen välivarastointi – voivat hetkellisesti heikentää hautausmaan yleisilmettä sekä aiheuttaa turvallisuushaittoja. Tilapäisen haitan aiheuttaminen viereisille haudoille ei ole esteenä haudan avaamiselle. Arkkihautauksen yhteydessä haudalla olevat hautamuistomerkit tai muut rakennelmat poistetaan haudalta hautauksen ajaksi omaisten toimesta ja omaisten kustannuksella seurakunnan määrittämän aikataulun mukaan.

Hauta kaivetaan hautakartan määräämään paikkaan ja sen leveys ja pituus määräytyvät arkun suuruuden mukaan siten, että arkku mahtuu riittävän väljästi laskeutumaan vaakasuorassa asennossa haudan pohjalle saakka.

Haudan kaivun yhteydessä syntyvät kaivumassat käsitellään seurakunnan määrittämällä tavalla. Erityisesti kiinnitetään huomioita kaivumassojen välivarastointipaikan sijoittamiseen niin, etteivät kaivumassat haittaa hautausmaan muuta käyttöä tai aiheuta turvallisuusriskejä. Tämän lisäksi varmistetaan, ettei kaivumassoja päädy hautausmaa-alueen ulkopuolelle. Haudan kaivamisen aikana näkyviin tulevat aikaisemmin haudatun vainajan jäännökset suojataan kaivamisen aikana ja sen jälkeen peitetään haudan pohjalle.

Hautauksen jälkeen hauta täytetään kaivumassoilla, täyttö tiivistetään ja haudan pinta tasoitetaan, muotoillaan ja siistitään alueen edellyttämällä tavalla. Hautamuistomerkki asennetaan hautausmaahan osoittamalla tavalla paikoilleen omaisten toimesta siten, että muistomerkki ei vaaranna turvallisuutta eikä aiheuta haittaa hautausmaiden huoltotöille.

Hautausmaa on ensisijaisesti hautaamista varten ja hautaamisen vuoksi hautausmaan turvallisuus, toimivuus, siisteys ja viihtyisyys voivat tilapäisesti heikentyä. Talvinen haudankaiuvu sulatuksineen ja lumitöineen saattaa näyttää hyvinkin epäsiistiltä ympäröivän lumen valkeutta vasten. Maaperän mukaan, hauta voi sortua laajalta alueelta ja häiritä tilapäisesti myös viereisten hautojen turvallisuutta ja pyhyyttä. Hautausmaahan ohjesäännön mukaan tilapäisen haitan aiheuttaminen viereisille haudoille ei ole esteenä haudan avaamiselle.

2 KUNNOSSAPITOLUOKITUS JA LAATUVAATIMUKSET

2.1 Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS pähkinänkuoressa

Hautausmaat luokitellaan Viherympäristöliitto ry:n julkaisun 'Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS' mukaan. Viheralueiden kunnossapitoluokituksen lähtökohtina ovat alueen ominaisuudet, käyttötarkoitus, viheralueen käyttäjät sekä kunnossapidolle asetetut laatu- ja kustannustavoitteet. Kunnossapitoluokka kuvaa alueen yleisilmettä, käyttöä ja kunnossapidon laatutasoa.

Hautausmaat luokitellaan Viherympäristöliitto ry:n julkaisun 'Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS' mukaan. Viheralueiden kunnossapitoluokituksen lähtökohtina ovat alueen ominaisuudet, käyttötarkoitus, viheralueen käyttäjät sekä kunnossapidolle asetetut laatu- ja kustannustavoitteet. Kunnossapitoluokka kuvaakin alueen yleisilmettä, käyttöä ja kunnossapidon laatutasoa.

Kunnossapitoluokan valintaan vaikuttavat alueen luonnonominaisuudet, asema kaupunkikuvassa, sen tuottamat toiminta- ja ekosysteemipalvelut, alueen käyttötarkoitus ja rakentamisaste. Lisäksi valintaan vaikuttavat kunnossapidon laatutavoite ja intensiivisyys sekä kustannukset, joihin sitoudutaan kunnossapidossa. Kunnossapitoluokkaa määriteltäessä joudutaan pohtimaan kunkin alueen kohdalla edellä mainittujen tekijöiden keskinäistä painoarvoa ja käytettävissä olevia resursseja.

Viheralueiden kunnossapitoluokituksen mukaan viheralueet jaetaan kolmeen kunnossapidon pääluokkaan:

- **R** Rakennetut viheralueet
- **A** Avoimet viheralueet
- **M** Metsät.

Kukin pääluokka jaetaan 4–5 alaluokkaan viheralueen käytön ja kunnossapidon intensiteetin mukaan. Alaluokat on esitetty oheisessa taulukossa.

Pääluokkia täydentävät lisäksi luokat:

- **S** Suojelualueet
- **x** Maankäytön muutosalueet
- **P** Puhtaanapitoluokitus.

Rakennetut viheralueet (R) ovat kaupunki- ja taajamarakenteen sisällä olevia erilaisia puistoja, puistoaukioita, kiinteistöjen ulkoalueita, hautausmaita, katto- ja kansipuutarhoja, liikenneviheralueita sekä liikuntaan, leikkiin ja muuhun erityiseen toimintaan tarkoitettuja viheralueita. Kunnossapidon tavoitteena on joko pitää alue alkuperäisen suunnitelman mukaisena tai kehittää sitä kohdekohtaisen hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti.

Avoimet viheralueet (A) ovat kaupunki- ja taajamarakenteen sisällä tai reuna-alueilla olevia luonnostaan tai ihmistoiminnasta syntyneitä niittyjä ja peltoja. Kunnossapidon tavoitteena on edistää niiden lajiston monimuotoisuutta ja säilyttää alueiden avoin ilme sekä varmistaa, että ne kestävät käytöstä aiheutuvan kulumisen.

Metsät (M) ovat kaupunki- ja taajamarakenteen sisällä, reuna-alueilla tai etäämmällä olevia puuston peittämiä alueita, joille tunnusomaista on luonnonvarainen pensas- ja aluskasvillisuus, joka vaihtelee metsätyypin ja kasvupaikan olosuhteiden mukaan. Metsien hoidon tavoitteena on varmistaa puuston, muun metsäkasvillisuuden ja maaperän elinvoimaisuus, kasvukunto, uusiutumiskyky, monimuotoisuus ja kasvinterveys sekä omistajan metsälle asettamat tavoitteet.

Suojelualueet (S) ovat laissa, asetuksessa tai valtioneuvoston, ministeriön, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) tai muun viranomaisen päätöksessä määrättyjä alueita, joilla on suojeltuja luontokohteita. Suojelualueena pidetään myös aluetta, jolla on muinaismuistolain nojalla suojeltuja rakennelmia tai niiden jäännöksiä sekä rauhoitetut kiinteät muinaisjäännökset, jos niitä voidaan pitää aluemaisina kohteina. Suojelualue voi olla myös maanomistajan omalla päätöksellä tai muulla päätöksellä suojeltu alue. Suojelualueiden hoidon tavoitteena on turvata lajiston ja luontotyyppien monimuotoisuutta sekä huolehtia kansallismaiseman, kulttuuriperinnön, virkistys- ja retkeilyalueiden tai muun erityisen ja suojeltavan arvon säilymistä.

Maankäytön muutosalueet (X) ovat yleis- tai asemakaavassa rakentamiseen tai rakentamisen vaikutuspiiriin osoitettuja alueita, joiden hoidon tavoitteena on valmentaa kasvillisuutta tulevaa käyttöä varten, niin että alueen säilytettävä kasvillisuus on elinvoimainen myös rakentamisen aiheuttaman muutoksen jälkeen.

Viheralueiden puhtaanapitoluokituksen (P) avulla määritetään puhtaanapidon intensiivisyys ja siisteystaso, johon pyritään alueen yleisilme huomioiden. Viheralueiden puhtaanapitoluokitus toimii itsenäisenä luokituksena.

Viheralueen omistaja määrittää, mikä viheralueen kunnossapitoluokka on tai sisältääkö se useita eri kunnossapitoluokkiin kuuluvia alueita. Kunnossapitoluokka voi myös muuttua viheralueen kehittymisen ja sen elinkaaren mukaan. Viheralueen valmistumisen jälkeen takuuaikana voidaan esimerkiksi noudattaa intensiivisempää kunnossapitoa edellyttävää kunnossapitoluokkaa ja takuuajan jälkeen muuttaa kunnossapitoluokka vähemmän intensiivistä kunnossapitoa vaativaan luokkaan. Myös viheralueilla, joita halutaan kehittää esimerkiksi avoimesta viheralueesta metsäisemmäksi viheralueeksi, voidaan kunnossapitoluokkien muutoksella ohjata alueen kehittymistä.

RAMS-luokitus on esitetty kokonaisuudessaan Viherympäristöliitto ry:n julkaisemassa 'Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS 2020' -julkaisussa.

Viheralueiden kunnossapitoluokituksen (RAMS-luokitus) vastaavuus vanhaan viheralueiden hoitoluokitukseen (ABC-luokitus) on esitetty Viherympäristöliiton verkkosivuilla (<https://www.vyl.fi/ohjeet/kunnossapitoluokitus/vastaavuus/>).

2.2 Hautausmaiden luokitus RAMS:n mukaan

Hautausmaat luokitellaan pääsääntöisesti:

rakennettuihin arvoviheralueisiin (R1)
toimintaviheralueisiin (R2)
lähimetsiin (M2)

Rakennetut arvoviheralueet (R1) ovat laadukkaista materiaaleista korkeatasoisesti rakennettuja viheralueita. Ne ovat erityisen arvokkaita puutarhakulttuurin, puutarhataiteen, kulttuuriperinnön, arkkitehtuurin tai muiden maanomistajan määrittämien ominaispiirteiden vuoksi. Rakennetuksi arvoviheralueeksi luokittaminen edellyttää erityisen arvon nimeämistä ja sen perustelua.

Hoitotyössä noudatetaan kohdekohtaisia käyttö- ja hoitosuunnitelmia ja suojelumääräyksiä. Hoito on intensiivistä ja hoitotoimenpiteitä tehdään alueella päivittäin. Sankarihautausmaat luokitellaan usein rakennettuihin arvoviheralueisiin.

Toimintaviheralueita (R2) ovat jalankulun ja pyöräilyn reittiyhteyksiin sekä liikuntaan, leikkiin ja erityistoimintoihin varattuja viheralueiden osia. Toimintaviheralueen hoidon tavoitteena on monipuolinen, viihtyisä, turvallinen, käyttäjäystävällinen ja toimiva viheralue. Valtaosa hautausmaista luokitellaan toimintaviheralueisiin.

Lähimetsät (M2) ovat asuinalueiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevia metsiä, joiden käyttö on päivittäistä. Käytöstä johtuva maapohjan kuluminen on tyypillistä, ja pohjakasvillisuus voi muuttua tai puuttua kokonaan ihmistoiminnan vuoksi. Lähimetsän hoidon tavoitteena on monipuolinen, turvallinen, viihtyisä ja käyttäjäystävällinen metsäalue. Lisäksi pyritään pitkään puuston elinkaareen ja maisemalliseen edustavuuteen. Kasvillisuuden, rakenteiden, kalusteiden, varusteiden ja laitteiden turvallisuutta tarkkaillaan säännöllisesti. Kulumista aiheuttava käyttö ohjataan kulumista kestäville päällysteille, kuten poluille ja pitkospuille. Metsähautausmaat luokitellaan lähimetsien alaluokkaan eli puistometsiin (M2.1). Puistometsän sijainti taajamassa on keskeinen ja sen käyttö on vilkasta. Puistometsää hoidetaan aktiivisesti. Pohjakasvillisuus on selvästi muuntunut ja maapohja voi olla kulunut. Puistometsäkuviolla voi esiintyä myös istutettuja jalopuita tai ulkomaisia puulajeja.

Hautausmaan sisällä voidaan tarvittaessa tarkentaa erikseen määritettyjen alueiden kunnossapitoa myös muilla kunnossapitoluokilla seuraavasti:

- Suoja- ja vaihettumisviheralue (R4): Hautausmaan osat, jotka toimivat rakennetun ja luonnonympäristön vaihettumisalueina.
- Arvoniitty (A1): Hautausmaan niittymäiset osat, jotka ovat erityisen tärkeitä ja arvokkaita maiseman, kulttuuriperinnön, luonnon monimuotoisuusarvojen tai muiden erityisten arvojen vuoksi. Arvoniityksi luokiteltu hautausmaan osa voi olla esimerkiksi perinnebiotooppi tai luontaisia kasvupaikkoja jäljittelevä kohde. Arvoniityksi luokittaminen edellyttää hautausmaan osan erityisen arvon nimeämistä ja perustelua.
- Maisemaniitty (A3): Hautausmaan niittymäiset osat, joilla edistetään luonnonkasvillisuuden monimuotoisuuden ja avoimen kulttuurimaiseman säilymistä.
- Arvometsä (M1): Hautausmaan metsäiset osat, jotka ovat erityisen tärkeitä ja arvokkaita metsämaiseman, metsäkulttuuriperinnön, metsäluonnon monimuotoisuusarvon tai muiden erityisten arvojen vuoksi. Arvometsäksi luokittaminen edellyttää hautausmaan osan erityisen arvon nimeämistä ja perustelua.
- Suojametsä (M4): Hautausmaan metsäiset osat, jotka sijaitsevat hautausmaan ja erilaisten häiriötä aiheuttavien toimintojen, kuten asutuksen, liikenneväylien ja teollisuuslaitosten, välissä.
- Suojelualue (S): hautausmaan osat, jotka on suojeltu laissa, asetuksessa tai viranomaisen päätöksellä.

2.3 Viheralueiden puhtaanapitoluokituksen soveltaminen hautausmailla

Viheralueiden puhtaanapitoluokitus täydentää varsinaista kunnossapitoluokitusta. Sen avulla viheralueen omistaja määrittää puhtaanapidon laadun tason ja puhtaanapitokertojen määrän.

Puhtaanapidon suunnittelussa ja valvonnassa huomioidaan muun muassa kohteen roskaantumistaso, käyntimäärien tarve ja valitun kunnossapitoluokan yleiset laatuvaatimet.

Puhtaanapitoluokituksen (P) alaluokat		
P1	päivittäin	ma-la
P2	työpäivinä	ma-pe
P3	viikoittain	3xvko
P4	viikoittain	2xvko
P5	viikoittain	1xvko
P6	kuukausittain	
P7	vuosittain	

2.4 Hautausmaiden kunnossapidon laadunarviointi

Laadunarvioinnilla tarkoitetaan kunnossapidon omavalvonnan, itselle luovutuksen ja laatu-kierron yhteydessä tehtäviä tarkastuksia, mittauksia ja todennustapoja, joilla varmistetaan kunnossapidon laatuvaatimusten toteutuminen.

Laatukierroksilla tarkastetaan kohteen kunnossapidon laatu. Omistaja ja/tai tilaaja määrittää, miten laatukierros toteutetaan (kirkkoneuvosto). Laatukierrokselle voivat osallistua esimerkiksi omistaja ja/tai tilaaja, organisaation ulkopuolinen laatu-arvioija, kunnossapidon urakoitsija tai toteuttaja, joko yhdessä tai erikseen.

Kunnossapidossa syntyvistä erilaisista suunnitelmista, muistioista, pöytäkirjoista, laskelmista, laadunvalvontamittausten ja laadunvalvontakokeiden tuloksista ja materiaalien tuoteselosteista osaa on syytä säilyttää myös työn valmistumisen jälkeen. Tästä aineistosta koottavaa hankekohtaista laadunarviointiin liittyvää asiakirja-arkistoa tai tiedostokansioita kutsutaan laadunvarmennusasiakirjaksi, jota ylläpidetään ja se luovutetaan kunnossapidon valmistuttua omistajalle ja/tai tilaajalle.

Hautausmaan kunnossapidon laadunarvioinnissa huomioitavia asioita:

- hautausmaan ja sen kasvillisuuden, rakenteiden, kalusteiden ja varusteiden yleisilme ja vastaavuus kunnossapitoluokan vaatimuksiin
- karanteeni- tai laatuuhoojien tai haitallisten vieraslajien esiintyminen
- vastaanotetun materiaalin suunnitelmanmukaisuus ja kelpoisuus
- kasvimateriaalien toimittajan kuuluminen Ruokaviraston ylläpitämään taimiaineistorekisteriin
- kasvimateriaalien terveys, kauppakelpoisuus, merkinnät ja mukana seuraavat asiakirjat (mm. kasvipassi)
- materiaalien käyttömäärien dokumentointi (mm. kemikaalikirjanpito)

2.5 Hautausmaiden kunnossapidon ympäristövaikutukset

Kun pohditaan hautausmaan kunnossapidon ympäristövaikutuksia, lähestytään asiaa kunnossapitoluokan valinnan näkökulmasta. Mitä tehokkaampaa hoitoa vaativia kunnossapitoluokkia käytetään sitä suuremmat ympäristövaikutukset yleensä myös ovat. Monipuolinen kunnossapitoluokkien käyttö mahdollistaa tehokasta hoitoa edellyttävien kunnossapitoluokkien sijoittamisen esimerkiksi eniten käytetyille tai erityisen arvokkaille hautausmaan osille. Hautausmaiden reuna-alueille voidaan valita kunnossapitoluokkia, jotka eivät edellytä tehokasta hoitoa vaan sallivat muun muassa monimuotoisen luonnonkasvillisuuden kehittymisen.

Hautausmaan kunnossapidon ympäristövaikutuksiin on merkitystä myös hautausmaan kasvivalikoimilla. Nurmikot ja säännöllistä kastelua tai muuta säännöllistä hoitoa edellyttävät kasvillisuusryhmät ovat yleensä ympäristövaikutuksiltaan suurempia kuin esimerkiksi vähempää hoitoa tarvitsevat kunta-alueet ja niittymäiset kasvillisuusalueet. Monipuolisella kasvivalikoimalla tuotetaan esteettistä, vaihtelevaa, viihtyisää ja perinteikästä hautausmaan kulttuuriympäristöä. Kasvivalintoja tehdessä huomioidaan muutkin tekijät kuin pelkästään hoidon ympäristövaikutukset.

3 HAUTAUSMAIDEN KUNNOSSAPITO JA HOITO

3.1. Hautausmaan kunnossapidon tavoite

Hautausmaan kunnossapidon tavoitteena on varmistaa hautausmaan toimivuus, viihtyisyys, esteettisyys ja turvallisuus sekä yleisilme valitun kunnossapitoluokan mukaan. Tämän lisäksi kunnossapidon keinoin varmistetaan hautausmaan kulttuuriarvojen säilyminen ja vahvistuminen.

3.2. Hautausmaan yleinen kunnossapito

Hautausmaan yleinen kunnossapito pitää sisällään seuraavat tehtävät:

- talvihoito
- puhtaanapito
- rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoito
- kasvillisuuden hoito (mm. nurmikot, kunta-alueet, kausikasvit, perennat, pensaat, puut)
- avoimien alueiden eli niittymäisten alueiden hoito
- metsien hoito
- haitallisten vieraskasvien poisto
- kunto- ja turvallisuustarkastukset ja -inventoinnit
- järjestelmien hoito ja käyttö (mm. valaistus-, sulana pito-, vedenjakelu-, valvonta- ja hälytysjärjestelmät)

3.3. Simon hautausmaan kunnossapito ja hoito

3.3.1 Hautausmaan talvihoito

Simon hautausmaalla talvihoito on ulkoistettu paikalliselle yritykselle seuraavasti:

- Talvihoidon valmistelutyöt mm. aurausviittojen asentaminen.
- Lumen poisto pääkäytäviltä koneellisesti ja ovien edestä käsilumityönä.
- Liukkauden torjunta (hiekoitus)
- Keväällä hiekoitushiekkojen poisto.

Laadunvalvonta

- Kirkon ja hautausmaan kulkuväylien kuljettavuus, esteettömyys ja turvallisuus tarkistetaan aina ennen tilaisuuksien alkua.
- Talvihoidon laatua ja alueiden turvallisuutta tarkkaillaan säännöllisesti.

Työmenetelmät ja toimintatavat

- Liukkautta torjutaan hiekoittamalla esim. sepelillä. Kemiallista liukkauden torjuntaa ei käytetä.
- Hiekoitushiekat poistetaan kevätkunnostuksen yhteydessä päällysteiltä.
- Vesialtaista poistetaan vesi syyskunnostuksen aikana. Kastelukannut viedään hautausmaan perällä olevaan varastoon talveksi.

Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö

- Talvihoito arkisin: urakoitsijan työnä
- Talvihoito viikonloppuisin: urakoitsijan työnä
- Talvihoito arkipyhinä: urakoitsijan työnä
- Viikonlopun lumipäivystys: urakoitsijan työnä

3.3.2 Muut kunnossapidon suunnittelussa ja kunnossapidossa huomioitavat asiat

- Pääkäytäviltä haudoille johtavia saattoväyliä ei aurata talvisin.

3.3.3 Hautausmaan puhtaanapito ja jätehuolto

Hoitotyöt

- Jäteauto käy tyhjentämässä roska-astiat joka toinen viikko.
- Omaisten on huolehdittava haudalle laskettujen kukkalaitteiden poistamisesta 30 päivän kuluessa vuodenajan säätilan mukaan.
- Kesäkaudella asfalttipintainen pääkäytävä pidetään puhtaana roskista lehtipuhaltimella ja tarvittaessa harjaamalla.
- Hautausmaan työvälit säilytetään huoltorakennuksen katoksessa niille varuissa paikoissa. Työvälit kunnossa ja puhtaus tarkistetaan päivittäin ja tehdään tarvittaessa korjaavat toimenpiteet.
- Keväisin käy joku simolainen järjestö haravoimassa hautausmaan korvausta vastaan. Hoitohautojen kunnostamisesta huolehtivat kesätyöntekijät ja seurakuntamies-tari.
- Syksyllä hoitohautoilta poistetaan kesäkukat ja haudan pinta siistitään.
- Vesialtaat tyhjennetään ja puhdistetaan tarvittaessa kesän aikana.
- Omaisten hoitovastuu tarkemmin kohdassa 1.7.2

Laadunvalvonta

- Kirkkotarhan ja hautausmaan ulkoalueet tarkistetaan aina ennen tilaisuuksien alkua niillä alueilla, joihin tilaisuus tai toiminta kohdistuu.
- Puhtaanapidon laatua ja alueiden turvallisuutta tarkkaillaan säännöllisesti.

Työmenetelmät ja toimintatavat

- Siunaustilaisuuden jälkeen haudoille jätetyt kukat ja kukkalaitteet poistetaan hautausmaaston ohjesäännön mukaan.
- Kevätkunnostuksen yhteydessä haudoilta poistetaan kertakäyttöiset hautakynntilät ja -lyhdyt, havut ja kanervat sekä muut talvikoristeet.
- Hautausmaan pääportin vieressä on jäteastiat sekajätteelle, maatuvalle jätteelle sekä metallille. Jäteastiat tyhjennetään joka toinen viikko. Jäteastioissa on merkintä mitä mihinkin astiaan saa laittaa.

- Huoltorakennuksen edessä olevien hiekka- ja multakasojen takana on alue, johon voi viedä myös maatuvaa jätettä. Yksityinen yritys poistaa tarvittaessa maajätteen ja vie ne niille tarkoitettuun paikkaan.
- Jättemaat eli ylijäämämaat haudatuilta alueilta sijoitetaan hautausmaa-alueelle.

3.3.4 Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö

Alueelta poistetaan roskat:

- P2 Työpäivinä (ma-pe). Roska-astiat tyhjennetään joka toinen viikko.

Sidotut päällysteet puhdistetaan:

- P5 Viikottain: sovitaan erikseen

Kalusteiden puhdistus ja töhryjen poisto:

- P7 Vuosittain: sovitaan erikseen

Kalusteiden pesu:

- P5 Viikottain: kerran kesässä

3.3.5 Erikseen sovittavat työtehtävät

Vaaralliset jätteet toimitetaan ongelmajätteitä vastaanottavaan toimipaikkaan.

3.3.6 Hautausmaan rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoito

- Hautausmaan penkkien kunto tarkistetaan keväällä ja tarvittaessa käsitellään puun-suoja-aineella.
- Työvälineiden kunto tarkistetaan. Huonokuntoiset poistetaan käytöstä. Välineitä kunnostetaan ja korjataan.
- Vesialtaat tyhjennetään tarvittaessa ja pestään.
- Ruohonleikkurit huolletaan ennen kesähoidon alkua.

3.3.7 Hautausmaan kasvillisuuden hoito

- Keväällä hoitohautojen kukkapesät kunnostetaan
- kantaamalla kukkapesä, poistamalla rikkakasvit, lannoittamalla ja lisäämällä tarvittaessa uutta multaa.
- Hautausmaan nurmialueet leikataan ja trimmeröidään tarvittaessa.
- Hoitohautojen kukkia kastellaan, lannoitetaan, kitketään vanhaksi menneet kukat ja rikkaruohot.
- Puista voidaan leikata huonokuntoiset oksat.
- Syksyllä hoitohautojen kukat poistetaan ja siistitään haudan pinta.
- Syksyllä vesiastiat tyhjennetään ja pestään.

Työmenetelmät ja toimintatavat

- Kortteli 4 nurmikko kunnostetaan turvallisuuden vuoksi siinä vaiheessa, kun arkku tai urna maatuu ja maanpinta painuu.
- Kastelutarve tarkistetaan jokaisella hoitokerralla. Erityisesti kiinnitetään huomiota kausikasvien kastelutarpeeseen. Kausikasvien kastelu aloitetaan ennen kuin kuivumisen merkkejä esiintyy.

- Kastellaan mieluiten imeyttämällä vesi hitaasti kasvualustaan.
- Kasvillisuuden hoidon laatua tarkkaillaan säännöllisesti.

3.3.8 Hautausmaan metsien hoito

- Puiden poisto kiipeillen tehdään muun muassa kohteissa, joissa on varottava hauta-
muistomerkkien vaurioitumista puun poiston yhteydessä.
- Puiden oksia voidaan karsia talvisin.
- Hautaa kaivettaessa pyritään, ettei vaurioiteta puiden juuria, runkoa ja latvustoa.
- Huonokuntoiset ja lahonneet puut poistetaan.
- Puiden hoidon laatua ja turvallisuutta tarkkaillaan.

3.3.9 Hautausmaan kunto- ja turvallisuustarkastukset

- Puiden silmämääräinen kuntoseuranta
- Laitteiden ja järjestelmien tarkastus
- Rakenteiden, kalusteiden ja varusteiden kuntoseuranta
- Hautamuistomerkkien turvallisuuden tarkastus
- Hautojen hoitotason tarkastaminen

3.3.10 Hautausmaan järjestelmien hoito ja käyttö

Toimintakunnon tarkastus ja turvallisuudesta huolehtiminen

- sähköjakelujärjestelmät
- valaistusjärjestelmät
- vedenjakelujärjestelmät
- kastelujärjestelmät

Hautausmaan teknisiä järjestelmiä käytetään, huolletaan ja tarkastetaan ohjeiden mukaan. Vedenjakelujärjestelmät tyhjennetään syksyllä.

Valaisimien, pistorasiatolppien kunto tarkistetaan ja vialliset kunnostetaan välittömästi.

3.4 Sankarihautojen hoito ja siisteys

Sankarihautojen kunnossapitoluokka R1, puhtaanapitoluokka P5

Sankarihautojen hoidon tavoitteena on sankarihauta-alueen säilyttäminen sen arvoa vastaavassa kunnossa.

Jokaiselle sankarivainajalle istutetaan kesäkukka seurakunnan toimesta. Kukkaistutusrivit hoidetaan ja siistitään kerran viikossa, samalla puhdistetaan hautakivet, mikäli tarvetta. Kukat kastellaan ja lannoitetaan säännöllisesti, kuivana aikana kastelu tehdään joka toinen päivä. Tarvittaessa huonokuntoiset kukat vaihdetaan uusiin.

Kesäaikana sankarihauta-alueilta leikataan nurmikko kerran viikossa, viimeistellään siima-leikkureilla. Simon seurakunnalla ei ole sankarihauta-alueella talvikunnossapitoa.

3.5 Yhteiset muistelupaikat hoito ja siisteys

Yhteiset muistelupaikat ovat pääkäytävän varrella, jossa sijaitsevat muualle haudattujen ja tyhjän sylin muistokivet. Muistelupaikoille istutetaan kukat kesänajaksi. Kukat hoidetaan kerran viikossa ja kastellaan tarvittaessa. Muistelupaikat siistitään kerran viikossa (P5).

Muistelupaikoilta ja yhteismuistomerkkialueilta

- Poistetaan palaneet kertakäyttöiset hautakynntilät, rikkoutuneet koriste-esineet viikoittain.
- Puhdistetaan kulkuväylät ja kiveysalueet.
- Poistetaan huonoksi menneet ruukku- ja leikkokukat sekä muut kukkalaitteet ja muistokuvat.

3.6 Hautausmaan haitallisten vieraslajien (kasvien) poisto

Vieraslajit ovat lajeja, jotka ovat levinneet luontaiselta levinneisyysalueeltaan uudelle alueelle ihmisen mukana joko tahattomasti tai tarkoituksella. Jotkin vieraslajeista menestyvät erityisen hyvin ja ovat huomattava uhka aiheuttaessaan vakavaa vahinkoa alkuperäislajeille, ekosysteemeille, viljelykasveille, metsätaloudelle tai muille elinkeinoille. Ne voivat myös aiheuttaa huomattavaa taloudellista haittaa vaikuttamalla ihmisten, eläinten tai kasvien terveyteen tai kiinteistöjen arvoon. Tällaisia selkeitä haittoja aiheuttavia vierasperäisiä lajeja torjutaan koko EU:n alueella ja niitä kutsutaan haitallisiksi vieraslajeiksi.

EU:n vieraslajiasetus (1143/2014) haitallisten vieraslajien tuonnin ja leviämisen ennalta ehkäisemisestä ja hallinnasta tuli voimaan 1.1.2015. Kansallinen vieraslajilaki (1709/2015) tuli voimaan 1.1.2016 ja uudistettu valtioneuvoston vieraslajiasetus (704/2019) 1.6.2019.

Kirkon ympäristödiplomi velvoittaa kaikki seurakunnan työntekijät toimissaan hidastamaan ja estämään vieraslajien leviämistä luontoomme.

Simon seurakunnan hautausmailta todennäköisimmin löytyvät vieraslajit ja niiden torjunta:

Jättipalsami

Jättipalsami on yksivuotinen mehevävartinen ruoho. Kasvin lehdet ovat muodoltaan suikeita ja tiheästi hammaslaitaisia. Sillä on suuret, jopa 4 cm kokoiset, useimmiten vaaleanpunaiset kukat. Kasvin hedelmä on litumainen kota, joka repeää kypsänä herkästi, singoten siemenet monien metrien päähän lähiympäristöön. Jättipalsami lisääntyy ja leviää ainoastaan siemenestä. Jopa pienet, alle 10 cm korkeat yksilöt kukkivat ja muodostavat siemeniä. Jättipalsamilla on lyhytikäinen siemenpankki ja useimmiten siemenet säilyvät maassa itämiskelpoisina vain parin vuoden ajan.

Kitkentä ja niitto ovat tehokkaita keinoja päästä eroon jättipalsamista. Torjunta kannattaa toteuttaa 2–3 kertaa kasvukauden aikana. Torjunta on toistettava tulevina vuosina. Jos siemeniä ei ehdi muodostua, katoaa jättipalsami paikalta muutamassa vuodessa.

Komealupiini

Komealupiini on monivuotinen hernekasvi, joka kasvaa noin 1–1,5 metriä korkeaksi. Se sitoo juurinystryillään ilmakehän typpeä, näin se pystyy kasvamaan hyvinkin vähäravinteisella maalla. Komealupiinin kukinto on terttumainen ja pitkä, ja se voi olla väriltään sininen, violetti, vaaleanpunainen tai valkoinen. Komealupiini kukkii yleensä kesä–heinäkuussa, mutta

saattaa jatkaa kukintaa syyskuulle saakka. Helposti siemenistä lisääntyvää kasvia on levi-
tetty ahkerasti puutarhoihin ja mökeille, joista se on edelleen karkaillut pitkin tienvarsia li-
sääntyen räjähdysmäisesti. Se heikentää kulttuurimaisemia valtaamalla alaa kedoilta ja van-
hoilta koristekasveilta vanhoissa kulttuuriympäristöissä.

Komealupiini leviää tehokkaasti siemenistä, jotka säilyttävät itämiskykynsä pitkään. Sen hä-
vittäminen on hankalaa, sillä maaperän siemenvarastosta nousee uusia taimia useiden vuo-
sien ajan. Komealupiinin hävittäminen vaatiikin pitkäjänteisyyttä ja torjuntatyötä on jätet-
tävä useiden vuosien ajan.

Kukintojen katkaiseminen tai niittäminen aina ennen siementen kypsymistä on hyvä keino
estää uusien siementen syntyminen ja niiden leviäminen. Säännöllinen, 2-4 kertaa kasvu-
kauden aikana, kasvin tyveltä tehty niitto heikentää kasvin elinvoimaa ajan myötä. Ensim-
mäinen niitto tehdään alkukesästä, parhaaseen kukinta-aikaan, ennen kuin siemenpalot
ovat ehtineet muodostua. Jos kukinta on jo niin pitkälle, että siemenet muodostuneet ja kyp-
syneet (siemenpalot ruskeita ja siemenet ruskeita ja kovia), niittäminen ei kannata, sillä ni-
tettäessä siemenet voivat levitä lähiympäristöön. Komealupiinin niittojätteet rehevöittävät
kasvupaikkaa, joten on tärkeää, että ne korjataan pois.

Jos komealupiineja on vähän, ne voi kaivaa yksitellen juurineen ylös maasta. Monivuotisella
komealupiinilla on pystyjuurakko, eikä se leviä kasvullisesti rönsyjen avulla. Kaivamalla ri-
kotaan maaperää ja siemenpankista itää uusia kasveja. Sen vuoksi kasveja ei saa kaiva-
malla heti hävitettyä.

Kaikki siemeniä sisältävät komealupiinin kukinnot ja muut kasvijätteet on hävitettävä huolel-
lisesti esimerkiksi laittamalla ne kaksinkertaisessa jätessäkipissä polttokelpoiseen sekajättee-
seen.

Kurtturuusu

Kurtturuusun *Rosa rugosa* –laji ja sen valkokukkainen muoto *Rosa rugosa* f. *alba* on sää-
detty kansallisesti haitallisiksi vieraslajeiksi. Sen sijaan kurtturuususta jalostetut tarhakurttu-
ruusut, eli *Rosa Rugosa* –lajikkeet, eivät ole sääntelyn piirissä. Kurtturuusua ja sen valko-
kukkaista muotoa ei saa päästää ympäristöön eikä tuoda Suomeen EU:n ulkopuolelta eikä
myöskään toisesta EU-maasta, saattaa markkinoille, välittää taikka myydä tai muuten luo-
vuttaa. Kurtturuusun kasvatusta on kiellettyä kolme vuoden siirtymäajan jälkeen 1.6.2022 al-
kaen.

Kurtturuusu on 0,5–1,5 metriä korkeaksi kasvava pensas, joka levittäytyy maavarsistonsa
avulla niin laajalle kuin maaperän laatu antaa myöten. Esiintyy koristekasvina monenlaisissa
istutuksissa ja teiden pientareilla. Laji lisääntyy ja leviää sekä kasvullisesti juurakon palasista
että siemenistä. Uusille kasvupaikoille se leviää pääasiassa lintujen mukana.

Kurtturuusu on tiheitä kasvustoja muodostava pensas, jonka oksat ovat tiheään piikkisiä.
Kurtturuusun piikit ovat suoraa, vaihtelevan kokoisia ja karvaisia. Sen paksut, lehdet ovat
alapuolelta tiheäkarvaiset ja pinnaltaan uurteisia, ryppyisiä – lehtien kurttuisuudesta johtuu
kasvin nimikin. Kurtturuusu kukkii kesä-syyskuussa. Haitallisella perusmuodolla terälehtiä
on yleensä viisi.

Torjunta on helpointa pensaiden ollessa vielä pieniä. Pienimmät yksilöt on helppo kiskoa
ylös käsin. Kookkaampiin yksilöihin tarvitaan tukevien hanskojen lisäksi työkaluja. Ensin
pensas leikataan tyveä myöten alas, sen jälkeen päästään käsittelemään juurakkoa, joka
pyritään kaivamaan kokonaan pois maasta.

Mikäli seurakunnan hautausmailta tai viheralueilta tavataan haitallisiksi luokiteltuja ja hävitettäväksi määrättyjä kasveja, ne hävitetään asianmukaisesti.

3.7 Seurakunnalle palautuneiden kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden hautojen hoito

Jos hautaoikeus on lakannut ja haudalla on taiteellisesti tai historiallisesti arvokkaita rakennelmia tai muistomerkkejä, joita ei voida pitää paikallaan, on ne asetettava sopivaan paikkaan hautausmaalla tai muulla tavoin huolehdittava niiden säilyttämisestä. (KJ 17 luku 12 §).

Arvion tekeminen siitä, mikä muistomerkki tai hauta on kulttuurihistoriallisesti merkittävänä säilytettävä, on vaikea tehtävä. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden muistomerkkien arvioinnissa apua saa Hautausmaiden inventointioppaasta (Museovirasto, 13/2015)

Säilyttämisen kriteereitä:

- peräisin 1800-luvulta tai aikaisempi
- muodoltaan tai koristelultaan harvinainen
- pystytetty paikkakunnan tai Suomen historian kannalta muistamisen arvoiselle henkilölle tai tapahtumalle
- taideteos tai osa taideteosta

Simon seurakunnan hautausmailla olevista kulttuurihistoriallisesti arvokkaista haudoista ei ole tehty tarkempaa inventointia, tavoitteena tehdään tarkempi inventointi viimeistään vuonna 2035.

4 HAUTAUSMAIDEN HOIDON VAATIMAT RESURSSIT

4.1 Henkilöstö

Simon seurakunnan hautaustoimi huolehtii hautausmaiden yleisten alueiden hoidosta pääsääntöisesti omalla työvoimalla. Ulkopuolisia urakoitsijoita käytetään talvikunnossapidossa, haudan avauksessa ja peitossa sekä muissa isommissa koneellisissa töissä.

Simon seurakunnan hautaustoimessa työskentelee yksi (1) vakituinen henkilö. Määräaikaisia kausityöntekijöitä ja koululaisia palkataan kesänajaksi noin 10.

Seurakunnan hautaukset 2020-2025

Vuosi	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Haudatut yhteensä	30	53	38	50	39	48
Hautauksista ollut						
Arkkuhautaukset	24	45	29	33	28	39
Tuhkaukset	6	8	9	17	11	9

Seurakunnan haudanhoitosopimukset 2021–2025

Vuosi	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Haudanhoito sopimukset	193	208	209	197	170	172

Vuonna 2025 hautausmaalla on ollut käytössä 4 kpl kesävesipistettä, ottaen huomioon alueen laajuuden on etäisyydet vesipisteeltä haudoille pitkät ja veden kanto kastelussa työllistää kesällä todella paljon. Leikattavaa nurmipintaa käytävien varrella ja uudessa osastossa joista osa joudutaan leikkaamaan työnnettävillä leikkureilla, koska maasto on erittäin epäsaista.

Siimaleikkurilla/trimmerillä tehdään kahdesti kesän aikana. Kaikki hautausmaa-osa-
stot käydään silloin läpi, jokaisen hautamuistomerkin ympäryks ja siivotaan jäte pois haravoiden. Tämä on työvaiheena todella hidas.

4.2 Koneet ja laitteet

Hautausmaiden hoitoon käytettävä konekalusto on määrältään pieni. Konekalustosta suurin osa on nurmikonhoitoon tarvittavia koneita ja laitteita; ruohonleikkureita ja siimaleikkureita.

5 KEHITTÄMISTOIMENPITEET VUOSILLE 2026-2035

5.1 Yleistä kehittämisestä

Hautausmaiden kunnossapidon tavoitteena on hautausmaan yleisilmeen siisteys, kasvillisuuden hyvinvointi ja rakenteiden, kalusteiden ja varusteiden turvallisuus ja toimivuus sekä järjestelmien toimivuus kaikkina vuodenaikoina koko hautausmaan elinkaaren ajan.

Hautausmaan hoitosuunnitelmassa tarkastellaan kunnossapitoa sekä lyhyellä että pitkällä ajanjaksolla. Parhaimmillaan hoitosuunnitelmassa määritetään, miten hautausmaan kunnossapitoa on tarkoitus kehittää seuraavan 10–20 vuoden aikana. Hautausmaan kunnossapidolle kannattaa määrittää selkeät välitavoitteet 3–5 vuoden välein ja mittarit, joilla arvioidaan tavoitteiden toteutumista.

Oheiseen tietolaatikkoon on koottu kehittämisasioita, joihin hoitosuunnitelmassa voidaan ottaa kantaa.

Esimerkkejä hautausmaan hoitosuunnitelmassa huomioitavista kehittämisasioista:

- hautausmaan laajennustarpeet ja olemassa olevien alueiden uudelleen käyttö
- hautausmaan luontoarvojen inventointitarpeet ja luonnonmonimuotoisuuden edistäminen
- ilmastonmuutoksen vaikutuksiin varautuminen
- hautausmaan kunnossapitoluokituksen muutostarpeet
- hautausmaan hoito-ohjeiden muutostarpeet
- kasvillisuusalueiden korjaus- ja uusimistarpeet (mm. vanhojen puiden kuntotarkastukset ja uusimistarpeet)
- rakenteiden korjaus- ja uusimistarpeet (mm. käytävät, aidat, muurit, portaat)
- kalusteiden ja varusteiden korjaus- ja uusimistarpeet
- järjestelmien korjaus- ja uusimistarpeet (mm. sähkönjakelu-, valvonta-, valaistus-, vesijohto- ja kastelujärjestelmät)
- jätehuollon kehittämistarpeet
- opastuksen kehittämistarpeet
- kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden hautojen, rakenteiden ja muiden alueiden inventointitarpeet ja hoito-ohjeiden muutostarpeet
- työmenetelmien kehittämistarpeet
- hautainhoitorahaston kehittämistarpeet
- kirkon ympäristödiplomin päivitystarpeet
- hautausmaan hoitosuunnitelman päivitystarpeet
- hautausmaiden sisäisen ja ulkoisen viestinnän kehittämistarpeet
- resurssien kehittämistarpeet (henkilöstö, koneet, kalusto, toimitilat)
- materiaalien, kalusteiden, varusteiden ja koneiden hankinnan kehittämistarpeet

5.3 Simon hautausmaan kehittämistoimenpiteet

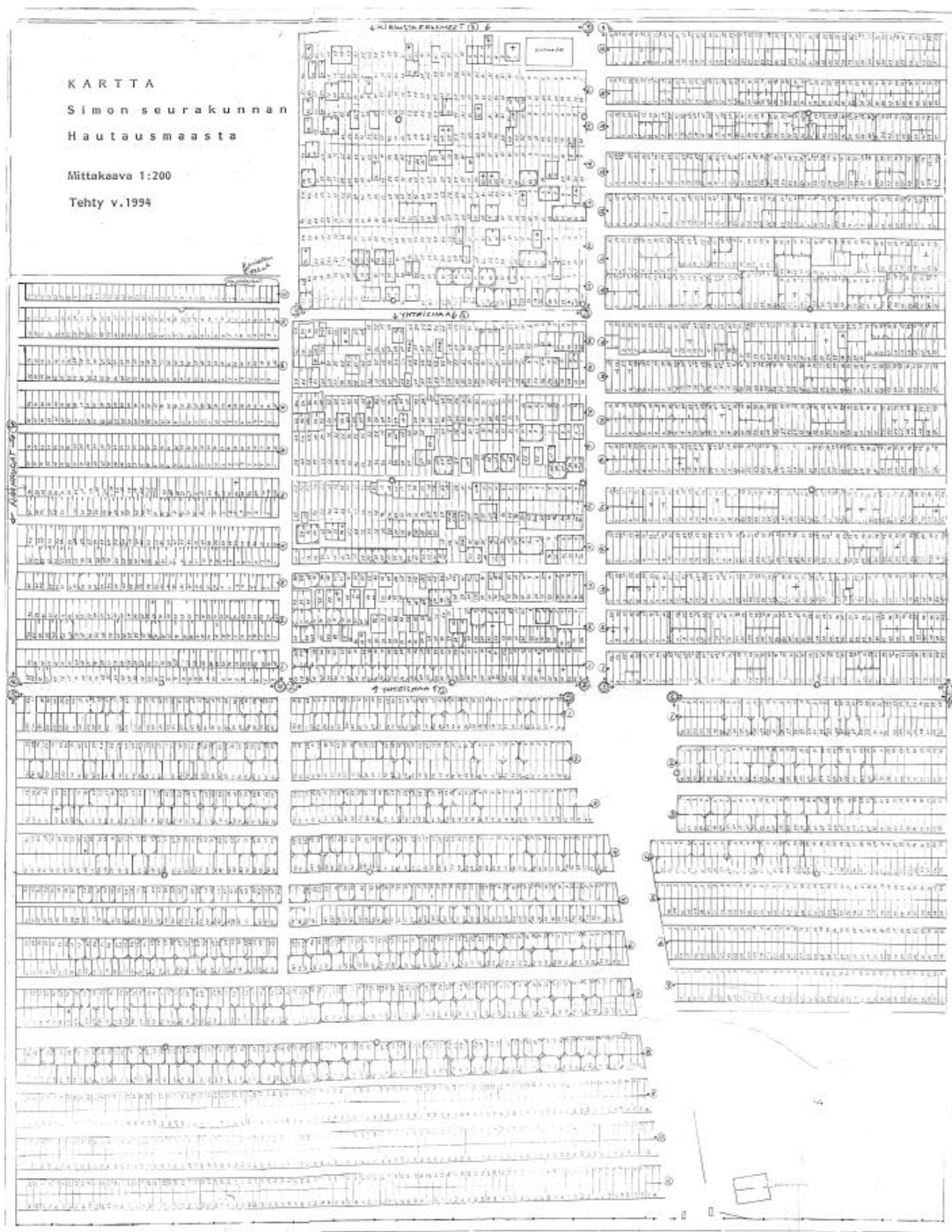
Tavoitteet vuosille 2026–2028

- Hoitosuunnitelman viimeistely, lisäykset ja tarkistus.
- Hoitosuunnitelman vieminen käytäntöön.
- Viheralueiden hoitokoneiden päivittäminen.

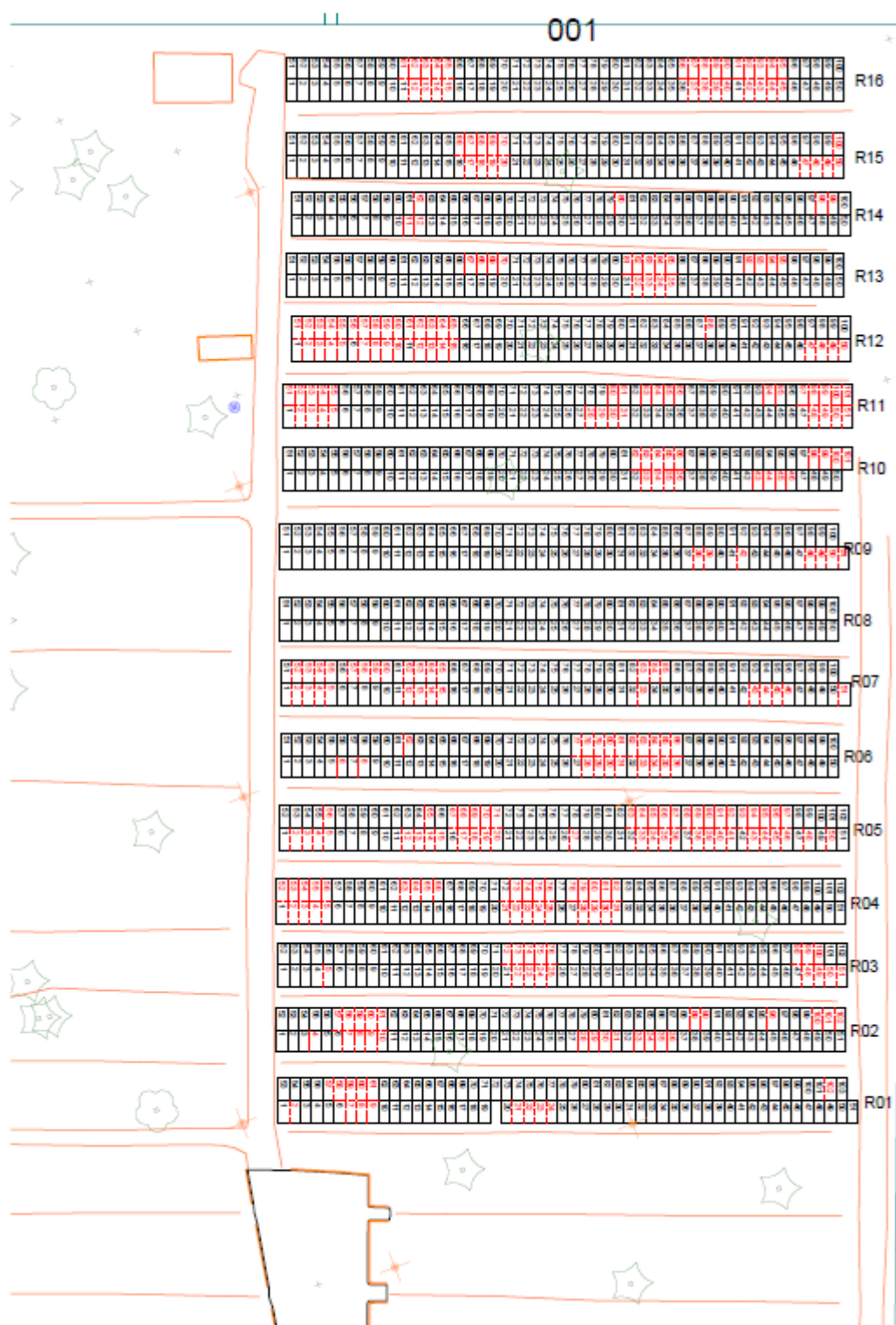
Tavoitteet vuosille 2029–2035

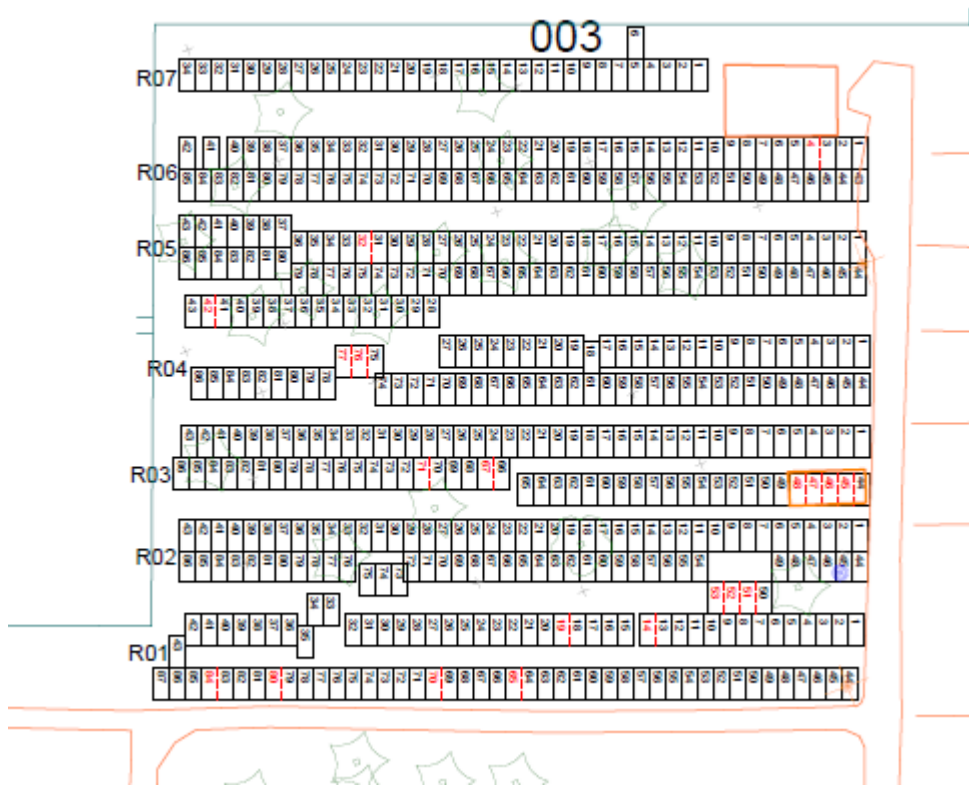
- Puustonhoitosuunnitelman teko.
- Vanhanpuolen käytävien kunnostus.
- Hautausmaan aidan korjaus/uusinta.
- Hoitosuunnitelman päivitys.

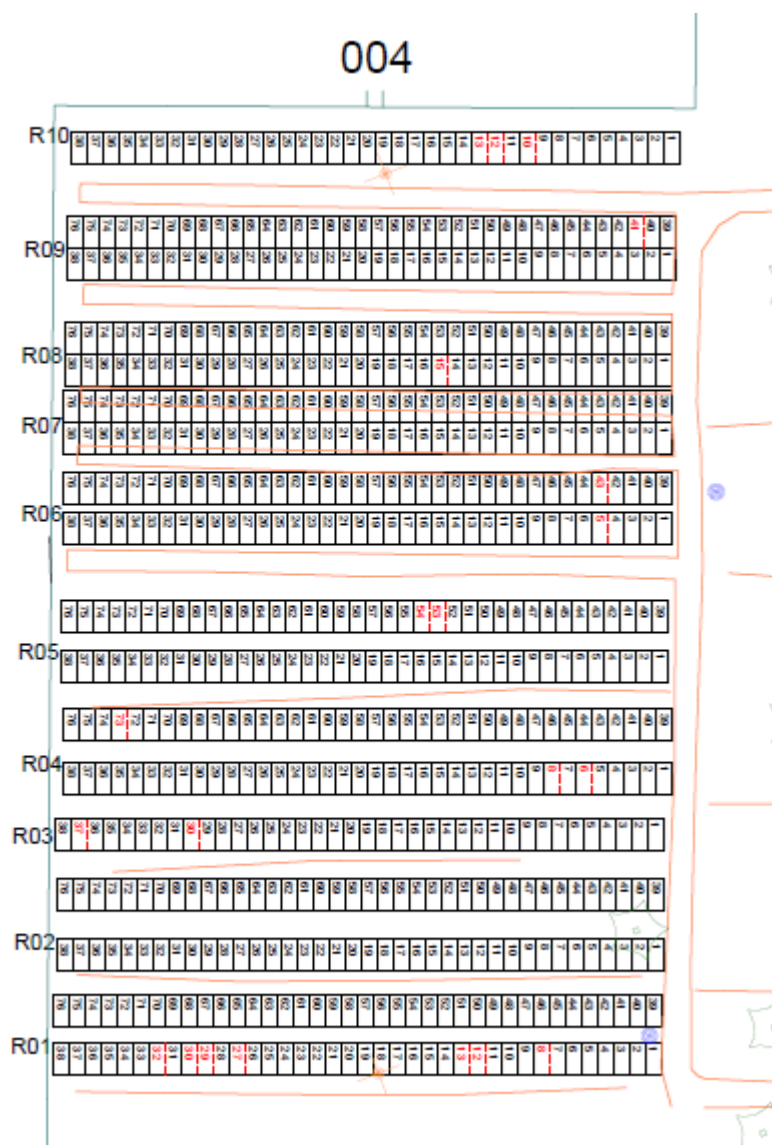
6 HAUTAUSMAIDEN KARTAT

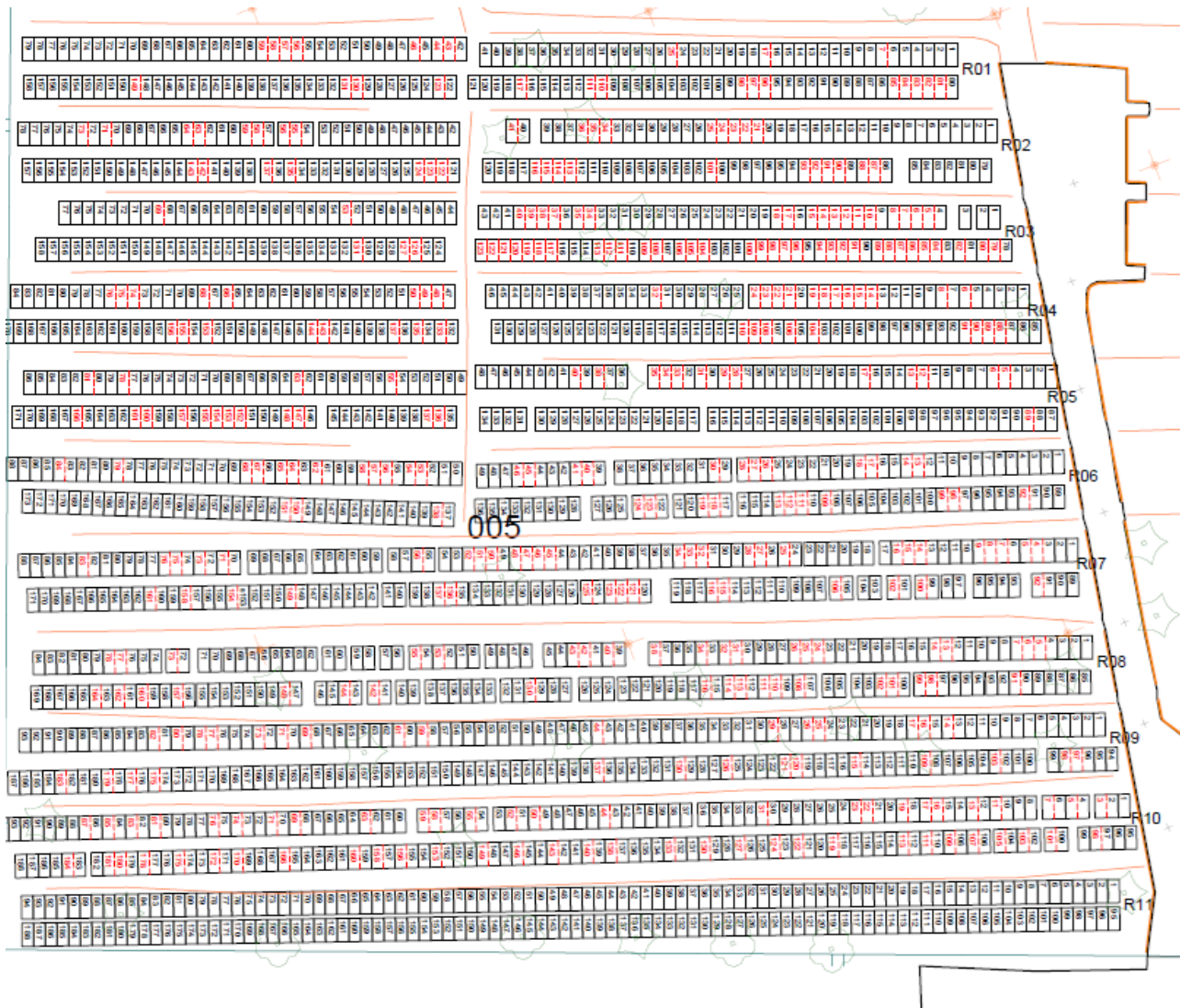

Alla kartat kortteleittain / osastoittain

7 LÄHTEET

Lait, asetukset ja määräykset

Hautaustoimilaki 457/2003. Finlex.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030457>.

Järjestyslaki 612/2003. Finlex.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030612>.

Jätelaki 646/2011. Finlex.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110646>.

Kirkkojärjestys 1055/1993. Finlex.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931055>.

Kirkkolaki 1054/1993. Finlex.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931054>.

Maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1999. Finlex.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990132>.

Muinaismuistolaki 295/1963. Finlex.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1963/19630295>.

Terveydensuojeluasetus 1280/1994. Finlex.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19941280>.

Valtioneuvoston asetus jätteistä 978/2021. Finlex.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210978>.

Vesilaki 587/2011. Finlex.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110587>.

Ympäristönsuojelulaki 527/2014. Finlex.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20140527>.

Muut julkaisut

Tajakka, H. (toim.). 2021. Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021. Viherympäristöliitto ry, julkaisu nro 70. 211 s.

Tajakka, H. (toim.). 2020. Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS 2020.

Viherympäristöliitto ry, julkaisu nro 67. 94 s.

Simon seurakunta, Hautaustoimen ohjesääntö 2003

Simon seurakunta, Hautausmaan osasto 4 rivit 6-10 käyttösuunnitelma 2022

Verkkosivut ja verkkojulkaisut

ABC-Vastaavuus – Viheralueiden hoitoluokituksen (ABC-luokitus) vastaavuus uuteen viheralueiden kunnossapitoluokitukseen (RAMS-luokitus). Viherympäristöliitto ry:n verkkosivu. <https://www.vyl.fi/ohjeet/kunnossapitoluokitus/vastaavuus/>.

Evangelisluterilaisen kirkon seurakuntien hautausmaa-alan nimikkeistö.

Kirkon ympäristödiplomin käsikirja. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon verkkosivut.

<https://evl.fi/ymparistodiplomi/ymparistokasikirja>.

Knapas, M. T. (toim.). 2003. Hautamuistomerkkien hoito. Museoviraston rakennushistorian osaston julkaisuja 24. 24 s.

<https://www.museovirasto.fi/uploads/Meista/Julkaisut/hautamuistomerkkien-hoito.pdf>.

Miten hoidan hautamuistomerkkiä. Suomen Kulttuurirahaston Uudenmaan rahasto. 2016. 41 s. <https://skr.fi/serve/miten-hoidan-hautamuistomerkkia-raportti>.

Sankarihautausmaiden perinne, hoito ja kunnostus. Museoviraston rakennushistorian osaston

ohjeita ja oppaita 2. 2008. 27 s. <https://www.museovirasto.fi/uploads/Arkisto-ja-kokoelma-palvelut/Julkaisut/sankarihautausmaiden-hoito.pdf>.

Tuominen, L. (toim.). 2015. Hautausmaiden inventointiopas. Museoviraston oppaita ja ohjeita 10. 40 s.

<https://www.museovirasto.fi/uploads/Meista/Julkaisut/hautausmaiden-inventointiopas.pdf>.

Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY. Museoviraston verkkosivusto. www.rky.fi.

Vieraslajit.fi -vieraslajiportaali. <http://www.vieraslajit.fi/fi>. Viitattu 24.1.2022.

Viherriski-tietopankki. <https://www.vyl.fi/tietopankki/viherriski/>. Viitattu 24.1.2022.

Tämä on ensimmäinen Simon seurakunnan hautausmaan hoitosuunnitelma.

Hoitosuunnitelman ovat koostaneet seurakuntamestari Pirjo Pakanen ja talouspäällikkö Teija Onkalo.

Simon seurakunnan hautausmaan hoitosuunnitelman vuosille 2026–2035 vahvistaa kirkkovaltuusto 21.5.2026 § 11.